

Varga Ödön Tibor
a
műemlékmentő

A nagy múltú Korona étterem és fogadó már a XIX. században Szentendre egyik legismertebb központi helyének számított. A három periódusban, három különböző stílusban épült ház idővel egybeforrt és jelenleg is közös pincével és lépcsőházzal, de három külön homlokzattal ékesíti Szentendre főterét. A II. világháború után állami tulajdonba vett, vendéglőként használt épület 1990-ben került Varga Ödön Tibor festőművész tulajdonába. Az emeleti helyiségeket a tulajdonos használta itt tartózkodásakor, oly módon, hogy az emeletre is felnyúló földszinti étterem és a *Mikrocsodák* múzeum tovább működhett.

Folyamatos gondozás hiányában az épületegyüttes pusztulásnak indult. , Megújítása 2008-ban történt az első kísérlet, de a feladat nagysága és költségvonzata elrettentően hatott. 2009-ben az étterem bérlője érzett indíttatást a szakmai megalapozottságot nélkülöző hirtelen cselekvésre. Az állványozás elkészültekor sikerült közbelépni, és elejét venni az engedély nélkül megindított, visszafordíthatatlan károkkal fenyegető folyamatnak.

Ilyen előzmények után 2012-ben kezdődött meg egy napjainkig is tartó állhatatos, pénzt, időt nem kímélő felelősségteljes együttműködésen alapuló elkötelezett helyreállítás, olyan tulajdonosi-építetói szándék alapján, amilyenre kevés példa volt az utóbbi évtizedekben Magyarországon.

Különösen fontos hozadéka ennek a munkának, hogy a Fő tér 19. számú ház szakszerű kutatása alapján lehetett azonosítani a várostörténetet is gazdagító korábbi építési korokat, részleteket. Helyreállításra került a megtalált kőlabazat, az elpusztult főpárkány. A legkiválóbb helyi szakemberek állították helyre az ablakokat és a (kutatások által feltárt) eredeti színek alapján megújított homlokzatot. Eredeti módon festett, de aktuális cégfelirat készült. 2014-ben hasonló szellemben újulhatott meg a „szomszédos” épület is. A város emblematisz épülete, a rokokó ház volt a legnehezebb helyzetben. A homlokzat-helyreállítás nem kerülhette meg a gazdag, ámde málló, szétporladó stukkók, az eredeti ablakszerkezetek megújításának a kérdését sem. A kutatás során nem csak a megdöbbentően rossz műszaki állapottal kellett szembesülni, de azonosítani lehetett az ablakok fölötti kőszerkezeteket, megismerhetővé vált a szőlőfürtökből, virágdíszekből, szőlővesszőkből formálódó teljes szövevényes paradicsomi tájkép is. A megmenthető és helyreállított eredeti elemek a pótlandó homlokzati ablakok profiljaihoz, vasalataihoz is mintául szolgáltak.

A hosszú és alapos, szakszerű munkával elkészült a három homlokzat, amely hirdeti, hogy a tudatos, megóvásra törekvő építetói akarat rendkívüli eredményekre képes. Festő- és kőrestaurátorok, kutatók, kőművesek, asztalosok, és még megannyi fontos szakma mestere kellett ahhoz, hogy a történeti város egyik meghatározó jelentőségű terén térfalként megjelenő három épület kijelölje azt az utat, amelyen Szentendrének haladnia kell, ha értékeit hűen meg akarja őrizni. A Fő tér legegységesebb házsorának három épülete magántulajdonosi, illetve a hozzá csatlakozó Városi akaratból tudott megújulni.

És ezt a példaértékű eredményt úgy lehetett elérni, hogy nem volt sürgető pályázati határidő, meg lehetett találni a legjobb szakembereket, miközben a tulajdonos, Varga Ödön Tibor - az

étterem zavartalan működése mellett – felelősségteljes elszántsággal szervezte a legkülönbébb feladatokat, munkafázisokat és a pénzügyi háttérrel is biztosította. A helyreállított „három” ház példaadó ereje hosszútávon bizonyítja az egyetlen járható utat, amit Varga Ödön Tibor a mindvégig társ és partner műemléki felügyelőnek, Klaniczay Péternek így összegzett: „... csak így lehet, csak így érdemes.”

Varga Ödön Tibor szemlélete, tulajdonosi szerepvállalása, együttműködő készsége egy egész városnak mutatott követendő, vonzó példát. Az ICOMOS MNB a Példaadó Műemlékgondozásért Díjjal a „csak így lehet, csak így érdemes” tulajdonosi szemléletet ismeri el, és minden műemlék tulajdonos számára példának kívánja állítani.

